

Finansdepartementet

Finansmarknadsavdelningen

Vissa frågor vid tillämpning av regelverket om
insättningsgaranti

Fi2019/00437/B

Februari 2019

Promemorians huvudsakliga innehåll

I promemorian föreslås vissa ändringar i lagen (1995:1571) om insättningsgaranti.

Det föreslås att bestämmelserna om ersättningsbeloppets storlek i svenska kronor inte ska uttryckas som ett självständigt belopp. Ersättningsbeloppet ska i stället anges som det belopp i svenska kronor som motsvarar 100 000 euro. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om ersättningsbeloppet i svenska kronor.

Det föreslås också att det ska anges i lag att Finansinspektionens beslut om ersättningsrättens inträde ska meddelas inom fem arbetsdagar från det att insättningen blev indisponibel.

Det föreslås slutligen att Finansinspektionens beslut om ersättningsrättens inträde ska gälla omedelbart.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2020.

Innehållsförteckning

1	Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1571) om insättningsgaranti	4
2	Bakgrund.....	6
3	Ersättningsbeloppet.....	6
3.1	Gällande rätt	6
3.2	Ersättningsbeloppets storlek i svenska kronor.....	7
4	Ersättningsrättens inträde.....	8
4.1	Gällande rätt	8
4.2	Det ska anges i lag att Finansinspektionens beslut om ersättningsrättens inträde ska meddelas inom femdagarsfristen	9
4.3	Finansinspektionens beslut om ersättningsrättens inträde ska gälla omedelbart.....	9
5	Ikraftträdande.....	9
6	Konsekvensanalys.....	10
7	Författningskommentar.....	11

1 Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1571) om insättningsgaranti

Härigenom föreskrivs¹ att 4, 8 och 24 §§ lagen (1995:1571) om insättningsgaranti ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 §²

Om en insättning omfattas av garantin, har insättaren rätt till ersättning motsvarande dels insättningens belopp, dels upplupen ränta till den dag då ersättningsrätt inträder.

Ersättningen, tillsammans med eventuell utdelning i institutets konkurs för en förlust som enligt denna lag är ersättningsgill, får dock för varje institut uppgå till sammanlagt högst 950 000 kronor, om inte något annat följer av 4 c §.

Ersättningen, tillsammans med eventuell utdelning i institutets konkurs för en förlust som enligt denna lag är ersättningsgill, får dock för varje institut uppgå till sammanlagt högst *det belopp i svenska kronor som motsvarar 100 000 euro*, om inte något annat följer av 4 c §. *Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om ersättningsbeloppet i svenska kronor.*

I fråga om insättningar i en filial i ett annat EES-land till ett svenskt institut får det högsta ersättningsbeloppet som avses i andra stycket vara 100 000 euro eller, om landet har fastställt beloppet i nationell valuta i enlighet med artikel 6.5 i insättningsgarantidirektivet, det belopp i den nationella valutan som motsvarar 100 000 euro.

Beloppet ska betalas ut i svenska kronor eller i valutan i det land inom EES där kontot finns. Om ett belopp ska räknas om mellan olika valutor, ska den valutakurs tillämpas som gällde dagen för ersättningsrättens inträde.

8 §³

Är det fråga om en insättning som omfattas av garantin enligt 3 § första stycket eller andra stycket 1, inträder rätt till ersättning när

1. Finansinspektionen genom ett beslut har funnit att

a) en insättning som har förfallit till betalning inte har återbetalats av institutet enligt de rättsliga och avtalsmässiga villkor som är tillämpliga och

b) oförmågan att betala beror på institutets finansiella situation och inte endast är tillfällig, eller

2. institutet försätts i konkurs.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/49/EU av den 16 april 2014 om insättningsgarantisystem, i den ursprungliga lydelsen.

² Senaste lydelse 2016:625.

³ Senaste lydelse 2011:829.

Är det fråga om en insättning som omfattas av garantin enligt 3 § andra stycket 2, inträder rätt till ersättning när en behörig myndighet i institutets hemland förklarar att insättningar hos institutet är indisponibla.

Ett beslut enligt första stycket 1 ska meddelas inom fem arbetsdagar från det att insättningen blev indisponibel.

24 §⁴

Garantimyndighetens och Finansinspektionens beslut enligt denna lag får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Finansinspektionen får bestämma att ett beslut enligt 8 § första stycket 1 ska gälla omedelbart.   *Finansinspektionens beslut enligt 8 § första stycket 1 gäller omedelbart.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2020.

⁴ Senaste lydelse 2016:625.

2 Bakgrund

Lagen (1995:1571) om insättningsgaranti genomförs i svensk rätt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/49/EU av den 16 april 2014 om insättningsgarantisystem (insättningsgarantidirektivet). Den innehåller bestämmelser om garanti för insättningar i framför allt svenska kreditinstitut och vissa värdepappersbolag (institut) och filialer till svenska institut i andra länder inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES). Garantin finansieras av avgifter från instituten och Riksgäldskontoret är garantimyndighet.

Ersättningsbeloppet uttrycks i svenska kronor (4 § andra stycket lagen om insättningsgaranti). Enligt insättningsgarantidirektivet ska ersättningsbeloppet anpassas till det i direktivet angivna ersättningsbeloppet (100 000 euro) vart femte år och första gången den 3 juli 2020 (artikel 6 i direktivet). Det aktualiserar frågan om anpassningen bör göras i lag eller i föreskrifter på lägre nivå än lag.

I promemorian behandlas den frågan och vissa andra frågor om tillämpningen av regelverket om insättningsgarantin.

3 Ersättningsbeloppet

3.1 Gällande rätt

Som huvudregel uppgår det högsta ersättningsbeloppet till 950 000 kronor per institut (4 § andra stycket lagen om insättningsgaranti).

Den bestämmelsen genomförs delvis artikel 6 i insättningsgarantidirektivet, som har följande lydelse.

1. Medlemsstaterna ska se till att garantinivån för varje insättares sammanlagda insättningar ska vara 100 000 EUR i den händelse insättningarna blir indisponibla. [– – –]

5. Medlemsstater som räknar om det belopp som avses i punkt 1 till sin nationella valuta ska vid omräkningen initialt tillämpa den omräkningskurs som gällde den 3 juli 2015.

Medlemsstaterna får runda av de belopp som omräkningen resulterar i, förutsatt att denna avrundning uppgår till högst 5 000 EUR.

Utan att det påverkar tillämpningen av andra stycket ska medlemsstaterna vart femte år anpassa de täckningsnivåer som omräknats till andra valutor till det belopp som avses i punkt 1 i denna artikel. Medlemsstaterna ska efter samråd med kommissionen anpassa täckningsnivåerna vid en tidigare tidpunkt i händelse av oförutsedda händelser som valutafluktuationer.

6. Det belopp som avses i punkt 1 ska regelbundet och minst vart femte år omprövas av kommissionen. Om lämpligt ska kommissionen till

Europaparlamentet och rådet överlämna ett förslag till ett direktiv om justering av det belopp som avses i punkt 1, med hänsyn tagen särskilt till utvecklingen inom banksektorn samt den ekonomiska och monetära situationen i unionen. Den första omprövningen ska inte ske förrän den 3 juli 2020 såvida oförutsedda händelser inte kräver en tidigare översyn.

7. Kommissionen ska ges befogenhet att åtminstone vart femte år anta delegerade akter enligt artikel 18 för att anpassa beloppet som avses i punkt 6 i enlighet med inflationen i unionen på grundval av förändringar sedan den senaste justeringen i det harmoniserade konsumentprisindex som offentliggörs av kommissionen.

3.2 Ersättningsbeloppets storlek i svenska kronor

Promemorians förslag: Bestämmelserna om ersättningsbeloppets storlek i svenska kronor i lagen om insättningsgaranti ska inte uttryckas som ett självständigt belopp. Ersättningsbeloppet ska i stället anges som det belopp i svenska kronor som motsvarar 100 000 euro.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om ersättningsbeloppet i svenska kronor.

Skälen för promemorians förslag: Enligt insättningsgarantidirektivet är ersättningsbeloppet 100 000 euro (artikel 6.1). Det ska omprövas minst vart femte år, dock första gången den 3 juli 2020 (artikel 6.6), vilket innebär att ersättningsbeloppet i euro kan komma att ändras med vissa intervaller.

Medlemsstater som räknar om ersättningsbeloppet i euro till nationell valuta ska dessutom omräkna det nationella ersättningsbeloppet till ersättningsbeloppet i euro åtminstone vart femte år (artikel 6.5 tredje stycket). De nu aktuella reglerna i direktivet skulle vara genomförda i nationell rätt den 3 juli 2015 (artikel 20). Det innebär att omräkningen ska göras första gången den 3 juli 2020.

I lagen om insättningsgaranti anges ersättningsbeloppet i svenska kronor (4 § andra stycket lagen om insättningsgaranti). Det innebär att det kan krävas en lagändring vart femte år.

En mer ändamålsenlig ordning skulle i stället vara att anpassningen av ersättningsbeloppet i kronor till ersättningsbeloppet i euro sker i föreskrifter på lägre nivå än lag. Med en sådan ordning kan regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter om ersättningsbeloppet i svenska kronor, dvs. anpassa ersättningsbeloppet i svenska kronor till ersättningsbeloppet i euro på grund av den omräkning av ersättningsbeloppet som ska göras åtminstone vart femte år (artikel 6.5 i direktivet).

De nu aktuella bestämmelserna i lagen om insättningsgaranti (4 §) bör i fråga om ersättningsbeloppet i svenska kronor inte uttryckas som ett självständigt belopp. Ersättningsbeloppet ska i stället anges som det belopp i svenska kronor som motsvarar 100 000 euro.

Föreskrifter om ersättningsbeloppet bör meddelas av Riksgäldskontoret i egenskap av garantimyndighet.

4 Ersättningsrättens inträde

4.1 Gällande rätt

Ersättningsrätten inträder bl.a. när Finansinspektionen genom ett beslut har funnit att a) en insättning som har förfallit till betalning inte har återbetalats av institutet enligt de rättsliga och avtalsmässiga villkor som är tillämpliga och b) oförmågan att betala beror på institutets finansiella situation och inte endast är tillfällig (8 § första stycket 1 lagen om insättningsgaranti, som genomför artikel 2.1.8 i insättningsgarantidirektivet).

I direktivet (artikel 3.2 andra stycket) anges att behöriga myndigheters konstaterande av att ett kreditinstitut verkar sakna förmåga att kunna återbetala en insättning och att denna oförmåga hos institutet inte endast är tillfällig ska göras ”så snart som möjligt och under alla omständigheter senast fem arbetsdagar efter det att de först har blivit förvissade om att ett kreditinstitut inte har återbetalat insättningar som utgör vederbörligen styrka och förfallna fordringar”, den s.k. femdagarsfristen.

Att Finansinspektionen ska meddela beslut om ersättningsrättens inträde inom femdagarsfristen anges inte uttryckligen i lagen om insättningsgaranti men framgår av förarbetena till lagen (prop. 2010/11:109 s. 24).

Det är Riksgäldskontoret som, i egenskap av garantimyndighet, handlägger ärenden om utbetalning av ersättningen. Riksgäldskontoret ska som huvudregel göra ersättningen tillgänglig för insättarna inom sju arbetsdagar från Finansinspektionens beslut om ersättningsrättens inträde, den s.k. sjudagarsfristen (9 § lagen om insättningsgaranti, som genomför artikel 8.1 i insättningsgarantidirektivet).

Finansinspektionens beslut får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Finansinspektionens beslut om ersättningsrättens inträde gäller inte förrän det har fått laga kraft men inspektionen får bestämma att beslutet ska gälla omedelbart (24 § första och tredje styckena lagen om insättningsgaranti). Av förarbetena till bestämmelsen om att Finansinspektionen får bestämma att beslutet ska gälla omedelbart framgår att bestämmelsen utgör ett klargörande av gällande rätt (se prop. 2015/16:106 s. 89).

Insättningsgarantidirektivet innehåller inga bestämmelser om överklagande av beslut om ersättningsrättens inträde eller om verkställighet av sådana beslut.

Jämförelsevis gäller att ersättningsrätten också kan inträda när ett institut försätts i konkurs eller om en utländsk myndighet förklarar att insättningar i ett (utländskt) institut är indisponibla (8 § första stycket 2 och andra stycket lagen om insättningsgaranti). Ett beslut om att försätta ett institut i konkurs gäller omedelbart (16 kap. 4 § konkurslagen [1987:672]). Också i ett sådant fall – och om en utländsk myndighet förklarar att insättningar i ett institut är indisponibla – ska Riksgäldskontoret som huvudregel göra ersättningen tillgänglig för insättarna inom sjudagarsfristen (9 § lagen om insättningsgaranti).

4.2 Det ska anges i lag att Finansinspektionens beslut om ersättningsrättens inträde ska meddelas inom femdagarsfristen

Promemorians förslag: Det ska anges i lag att Finansinspektionens beslut om ersättningsrättens inträde ska meddelas inom fem arbetsdagar från det att insättningen blev indisponibel.

Skälen för promemorians förslag: Finansinspektionens beslut om ersättningsrättens inträde ska enligt insättningsgarantidirektivet meddelas inom fem arbetsdagar från det att insättningen blev indisponibel (artikel 3.2 andra stycket). Det kravet får anses följa även av gällande svensk rätt (se prop. 2010/11:109 s. 24). På motsvarande sätt som i direktivet bör det dock komma till uttryck i lagen om insättningsgaranti.

4.3 Finansinspektionens beslut om ersättningsrättens inträde ska gälla omedelbart

Promemorians förslag: Finansinspektionens beslut om ersättningsrättens inträde ska gälla omedelbart.

Skälen för promemorians förslag: Riksgäldskontoret ska som huvudregel göra ersättningen tillgänglig för insättarna inom sju arbetsdagar från Finansinspektionens beslut om ersättningsrättens inträde (9 § lagen om insättningsgaranti). Det förutsätter att Finansinspektionen bestämmer att ett beslut om ersättningsrättens inträde ska gälla omedelbart (24 § tredje stycket lagen om insättningsgaranti). En mer ändamålsenlig ordning är att Finansinspektionens beslut gäller omedelbart. Finansinspektionens beslut bör därför gälla omedelbart. Ett sådant beslut kan bli föremål för inhibition (28 § förvaltningsprocesslagen [1971:291]).

5 Ikraftträdande

Promemorians förslag: Lagändringarna ska träda i kraft den 1 januari 2020.

Skälen för promemorians förslag: För att det i lagen om insättningsgaranti angivna ersättningsbeloppet i svenska kronor ska kunna anpassas till det i insättningsgarantidirektivet angivna ersättningsbeloppet i euro vart femte år, föreslås i avsnitt 3.2 att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om ersättningsbeloppet.

Anpassningen ska ske första gången den 3 juli 2020. För att Riksgäldskontoret ska kunna meddela föreskrifterna i tid, bör lagändringarna träda i kraft den 1 januari 2020.

6 Konsekvensanalys

Offentligfinansiella och samhällsekonomiska effekter

Insättningsgarantin – som ytterst garanteras av staten – finansieras genom avgifter från instituten. Avgifterna ska placeras på räntebärande konto i Riksgäldskontoret eller i skuldförbindelser utfärdade av staten. Om behållna avgiftsmedel inte är tillräckliga för att betala ut ersättning vid ersättningsrättens inträde, ska instituten betala en extra avgift.

I promemorian föreslås framför allt att ersättningsbeloppet i lagen om insättningsgaranti ska anges som det belopp i svenska kronor som motsvarar 100 000 euro. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om ersättningsbeloppet i svenska kronor. Det innebär att Riksgäldskontoret kan anpassa ersättningsbeloppet i svenska kronor till 100 000 euro på grund av den omräkning av ersättningsbeloppet i svenska kronor som ska göras åtminstone vart femte år. Det ersättningsbelopp som omräkningen resulterar i får avrundas, förutsatt att avrundningen uppgår till högst 5 000 euro.

Sammanfattningsvis har förslagen inga offentligfinansiella eller samhällsekonomiska effekter.

Effekter för kreditinstitut och värdepappersbolag samt insättare i dessa företag

Förslagen har inga effekter för kreditinstitut eller värdepappersbolag eller insättare i dessa företag.

Effekter för myndigheter och domstolar

De merkostnader som förslaget om ersättningsbeloppet medför för Riksgäldskontoret i form av ökade kostnader för att ta fram föreskrifter ska hanteras inom befintliga ekonomiska ramar.

Förslagen medför inga merkostnader för övriga myndigheter, t.ex. Finansinspektionen, eller de allmänna förvaltningsdomstolarna.

Speciella informationsinsatser

Förslagen medför inget behov av speciella informationsinsatser.

Överensstämmelse med unionsrätten

Förslagen står i överensstämmelse med insättningsgarantidirektivet.

7 Författningskommentar

Förslaget till lag om ändring i lagen (1995:1571) om insättningsgaranti

Ersättning från garantin

4 § Om en insättning omfattas av garantin, har insättaren rätt till ersättning motsvarande dels insättningsens belopp, dels upplupen ränta till den dag då ersättningsrätt inträder.

Ersättningen, tillsammans med eventuell utdelning i institutets konkurs för en förlust som enligt denna lag är ersättningsgill, får dock för varje institut uppgå till sammanlagt högst *det belopp i svenska kronor som motsvarar 100 000 euro*, om inte något annat följer av 4 c §. *Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om ersättningsbeloppet i svenska kronor.*

I fråga om insättningar i en filial i ett annat EES-land till ett svenskt institut får det högsta ersättningsbeloppet som avses i andra stycket vara 100 000 euro, eller, om landet har fastställt beloppet i nationell valuta i enlighet med artikel 6.5 i insättningsgarantidirektivet, det belopp i den nationella valutan som motsvarar 100 000 euro.

Beloppet ska betalas ut i svenska kronor eller i valutan i det land inom EES där kontot finns. Om ett belopp ska räknas om mellan olika valutor, ska den valutakurs tillämpas som gällde dagen för ersättningsrättens inträde.

Paragrafen innehåller bestämmelser om ersättning från garantin.

Ändringarna i *andra stycket* innebär att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om ersättningsbeloppet i svenska kronor. Det innebär att Riksgäldskontoret kan anpassa ersättningsbeloppet i svenska kronor till 100 000 euro på grund av den omräkning av ersättningsbeloppet i svenska kronor som ska göras åtminstone vart femte år enligt artikel 6.5 i direktivet.

Omräkningen kan göras med utgångspunkt i den s.k. fixingkurs som dagligen fastställs av Nasdaq OMX Stockholm AB (jfr prop. 2015/16:106 s. 41).

Det ersättningsbelopp som omräkningen resulterar i får avrundas, förutsatt att avrundningen uppgår till högst 5 000 euro (artikel 6.5 andra stycket i direktivet).

Övervägandena finns i avsnitt 3.2.

Ersättningsrättens inträde

8 § Är det fråga om en insättning som omfattas av garantin enligt 3 § första stycket eller andra stycket 1, inträder rätt till ersättning när

1. Finansinspektionen genom ett beslut har funnit att

a) en insättning som har förfallit till betalning inte har återbetalats av institutet enligt de rättsliga och avtalsmässiga villkor som är tillämpliga och

b) oförmågan att betala beror på institutets finansiella situation och inte endast är tillfällig, eller

2. institutet försätts i konkurs.

Är det fråga om en insättning som omfattas av garantin enligt 3 § andra stycket 2, inträder rätt till ersättning när en behörig myndighet i institutets hemland förklarar att insättningar hos institutet är indisponibla.

Ett beslut enligt första stycket 1 ska meddelas inom fem arbetsdagar från det att insättningen blev indisponibel.

Paragrafen innehåller bestämmelser om ersättningsrättens inträde.

Tredje stycket, som är nytt, innebär att det förtydligas att Finansinspektionens beslut om att en insättning är indisponibel ska meddelas inom fem arbetsdagar från det att den blev disponibel. Det innebär endast en kodifiering av gällande rätt (prop. 2010/11:109 s. 24).

Övervägandena finns i avsnitt 4.2.

Överklagande

24 § Garantimyndighetens och Finansinspektionens beslut enligt denna lag får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Finansinspektionens beslut enligt 8 § första stycket 1 *gäller* omedelbart.

Paragrafen innehåller bestämmelser om överklagande och verkställighet av beslut.

Ändringen i *tredje stycket* innebär att Finansinspektionens beslut enligt 8 § första stycket 1 gäller omedelbart. Ett sådant beslut kan bli föremål för inhibition enligt 28 § förvaltningsprocesslagen.

Övervägandena finns i avsnitt 4.3.